

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 grudnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że A. M. nie podlega od dnia 20 czerwca 2014 roku ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu, jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł.. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że zgromadzone w postępowaniu wyjaśniającym dokumenty oraz złożone wyjaśnienia przemawiają za uznaniem, że stanowisko pracy ubezpieczonej utworzono jedynie w celu jej zatrudnienia, a umowa o pracę została zawarta nie dla wykonania pracy, ale z zamiarem uzyskiwania świadczeń z ubezpieczeń społecznych w razie choroby przysługujących osobie o statusie pracownika i przemawiają za uznaniem pozorności umowy. /decyzja - k. 14-18 akt ZUS/

Uznając powyższą decyzję za krzywdzącą w dniu 5 stycznia 2015 roku A. M. złożyła od niej odwołanie, wnosząc o jej zmianę poprzez stwierdzenie, że podlega od dnia 20 czerwca 2014 roku obowiązkowym ubezpieczeniom tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu zatrudnienia w charakterze pracownika u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł., o zobowiązanie do wypłaty zaległych zasiłków chorobowych. /odwołanie - k. 2-5/

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 23 stycznia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. /odpowiedź na odwołanie - k. 6-7/

Na rozprawie w dniu 17 listopada 2015 roku pełnomocnik wnioskodawczyni i płatnika poparł odwołanie w imieniu wnioskodawczyni i przyłączył się do stanowiska odwołującej w imieniu zainteresowanego. Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. /oświadczenia pełnomocnika wnioskodawczyni i zainteresowanego oraz pełnomocnika ZUS 00:03:09-00:04:11, 00:05:10-00:05:29 – płyta CD k. 113/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni A. M. (uprzednio A. S. oraz A. C.) legitymuje się wykształceniem wyższym, posiada tytuł magistra prawa (2011 r.) oraz magistra archeologii (2008 r.). Posługuje się językiem angielskim, posiada umiejętność obsługi komputera a także prawo jazdy kat. B. /kopia dyplomu ukończenia studiów wyższych – archeologia k. 7 cz. A akt osobowych wnioskodawczyni – koperta k. 165, zaświadczenie o ukończeniu studiów wyższych – prawo k. 6 cz. A akt osobowych wnioskodawczyni – koperta k. 165, kwestionariusze osobowe – akta osobowe wnioskodawczyni – koperta k. 105, k. 1 cz. A akt osobowych wnioskodawczyni – koperta k. 165, CV k. 2 cz. A akt osobowych wnioskodawczyni – koperta k. 165, pisma k. 19, 22 cz. B akt osobowych wnioskodawczyni – koperta k. 165/

Od dnia 18 września 2010 roku A. M. została zatrudniona przez Kancelarię Adwokacką adw. I. S. na podstawie umowy o pracę, na stanowisku dependenta. /bezsporne, a nadto kwestionariusz osobowy – akta osobowe wnioskodawczyni – koperta k. 105 oraz k. 29 -31 akt kontroli, oświadczenie k. 35 cz. B akt osobowych wnioskodawczyni – koperta k. 165/

Od dnia 1 października 2012 roku była także pracownikiem (...) w Katedrze Prawa Gospodarczego Publicznego Wydziału Prawa i Administracji (...) na podstawie umowy o pracę na czas określony do dnia 30 września 2014 roku, z wynagrodzeniem w wysokości 2.115 zł brutto miesięcznie, od 1 stycznia 2013 roku w wysokości 2.245 zł brutto miesięcznie, a następnie na podstawie kolejnej umowy o pracę na czas określony od 1 października 2014 roku do 30 września 2016 roku z wynagrodzeniem w wysokości 2.348 zł brutto miesięcznie, w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku asystenta. Od dnia 1 października 2015 r. wnioskodawczyni przyznano dodatek stażowy w wysokości 3 %. W informacji dla asystenta wskazano, że czas pracy jest określony zakresem jego obowiązków dydaktycznych, naukowych i organizacyjnych. /bezsporne, a nadto umowy o pracę k. 12, 31 cz. B akt osobowych wnioskodawczyni – koperta k. 165, informacja k. 14 cz. B akt osobowych wnioskodawczyni – koperta k. 165, pismo dot. dodatku stażowego k. 16 cz. B akt osobowych wnioskodawczyni – koperta k. 165, aneks do umowy o pracę k. 25, 31 cz. B akt osobowych

wnioskodawczyni – koperta k. 165, karta obiegowa k. 9 cz. A akt osobowych wnioskodawczyni – koperta k. 165, kwestionariusz osobowy – akta osobowe wnioskodawczyni – koperta k. 105 oraz k. 29 – 31 akt kontroli/

Wnioskodawczyni poznała się z M. D. (1) kilka lat temu, od tego czasu utrzymywali kontakty towarzyskie. Żona M. J. T. – D. prowadzi działalność gospodarczą w postaci spółki pod firmą (...) z siedzibą w C., która zajmuje się odszkodowaniami, obsługą prawną firm, dochodzeniem roszczeń, windykacją. M. D. (1) wspólnie z J. D. zamierzali otworzyć oddział firmy (...) w Ł.. Współpracę w powyższym zakresie zaproponowali wnioskodawczyni, jednakże po długotrwałych negocjacjach zdecydowali się na działalność w formie nowej spółki, której wspólnikami miała zostać wnioskodawczyni wraz z J. D.. / przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 00:06:41 - 00:07:14 – płyta CD k. 248 w zw. z 00:47:42 - 00:48:35, 00:48:44- 00:49:50, 00:49:50-01:00:39 – płyta CD k. 113/

Płatnik składek (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 22 października 2013 roku, udziałowcami spółki są wnioskodawczyni i J. D. posiadające po 50 udziałów (po 50 udziałów o łącznej wartości 2.500,00 zł). Zarząd spółki stanowiła do lata 2015 roku wnioskodawczyni - prezes zarządu, a następnie M. D. (3) – prezes zarządu. Przeważającą działalnością płatnika składek jest działalność związana z oceną ryzyka i szacowaniem poniesionych strat. Pozostałą działalność stanowi m.in. działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych, kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi, zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie, działalność prawnicza, działalność rachunkowo-księgowa, doradztwo podatkowe, stosunku międzyludzkie (public relations) i komunikacja, pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, działalność agencji reklamowej, badanie rynku i opinii publicznej, działalność związana z wyszukiwaniem miejsc pracy i pozyskiwaniem pracowników, działalność agencji pracy tymczasowej, pozostała działalność związana z udostępnianiem pracowników. /bezsporne, a nadto wpis do Krajowego Rejestru Sądowego k. 2 – 6 akt ZUS, zgłoszenie aktualizacyjne k. 214-217, dane z GUS k. 21 akt kontroli, zeznania J. M. (1) 00:19:32 - 00:27:53 - płyta CD k.113/

J. D. zamieszkuje poza Ł., w jej imieniu występował przebywający codziennie w Ł. mąż M. D. (3). /zeznania J. M. (1) 00:44:21 - 00:44:56 - płyta CD k.113, przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 00:06:41 - 00:07:14 – płyta CD k. 248 w zw. z 00:49:50-01:00:39 – płyta CD k. 113/

Obsługą finansowo-księgową płatnika składek zajmował się doradca podatkowy J. M. (1). W chwili powstania spółki przewidywano wysokie zyski spółki w perspektywie od roku do 3 lat. /pełnomocnictwo k. 5 akt kontroli, zeznania świadka J. M. (1) 00:19:32 - 00:27:53, 00:34:42 - 00:44:21 - płyta CD k.113/

Od momentu rozpoczęcia działalności przez płatnika składek płatnik współpracuje z adw. I. S.. /pismo I. S. k. 182/

(...) spółka z o.o. zajmuje się dochodzeniem roszczeń odszkodowawczych, reprezentowaniem osób poszkodowanych, niezgadających się na wysokość uzyskanego odszkodowania z jakiegoś tytułu. W ramach działalności spółka kierowała wezwania do dobrowolnej zapłaty i ewentualnie przygotowała pozwы do Sądu. W imieniu spółki pozwы te do Sądu składała kancelaria radców prawnych. W ramach sprawowania funkcji prezesa zarządu wnioskodawczyni nieodpłatnie wykonywała zadania na rzecz spółki. Obserwowano czy spółka ulega rozwojowi, czy rokuje przynoszenie zysków. /zeznania świadka J. M. (1) 00:19:32 - 00:27:53, 00:34:42 - 00:44:21 - płyta CD k.113, przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 00:06:41 - 00:07:14 – płyta CD k. 248 w zw. z 00:49:50-01:00:39 – płyta CD k. 113/

W ramach sprawowania funkcji prezesa zarządu wnioskodawczyni zawarła w imieniu płatnika składek szereg umów z agentami (13) w okresie od 1 lipca 2013 roku do 12 czerwca 2014 roku i za ich pośrednictwem z klientami (103) od 31 sierpnia 2013 roku do 18 czerwca 2014 roku. /rejestr zawartych umów z klientami i agentami k. 45-47, spis klientów k. 204-208,

przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 00:06:41 - 00:07:14 – płyta CD k. 248 w zw. z 00:49:50-01:00:39 – płyta CD k. 113/

Jednym z agentów współpracujących z płatnikiem był M. D. (3). / przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 00:06:41 - 00:07:14 – płyta CD k. 248 w zw. z 00:49:50-01:00:39 – płyta CD k. 113/

Początkowo wnioskodawczyni zajmowała się wysyłaniem pierwszych wezwań do o zapłatę, następnie spółka nawiązała współpracę z kancelariami radców prawnych, które się tym zajmowały. Kancelarie przesyłały płatnikowi raporty z wykonania spraw. Agenci informowali klientów o przebiegu sprawy. Po zakończeniu sprawy klient wypłacał płatnikowi wynagrodzenie. Spółka rozliczała się z agentem, czasem także z kancelarią, po drodze pokrywała koszty obsługi. Spółka zajmowała się także stałą obsługą spółek. Oprócz prowizji od windykacji spółka otrzymywała wynagrodzenie miesięczne albo kwartalne, stałe, które fakturowała. Mechanizm zapłaty na rzecz spółki uruchamiał się z chwilą wpływu pieniędzy na konto klienta. Zdarzało się, że wnioskodawczyni negocjowała z klientem wypłatę części wynagrodzenia dla spółki na początku jako zaliczkę. Wynagrodzenie dla spółki wynosiło 20 - 30% egzekwowanych przez klienta kwot. Kancelarie pracowały za koszty sądowe zasądzone przez Sądy. W kilku trudnych przypadkach spółka płaciła kancelariom dodatkowe wpłaty. W przypadku zawarcia ugód niesądowych kancelarie prawne otrzymywały też procent od ugody. Spółka współpracowała m.in. z kancelarią (...), z radcą K. S., W.. przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 00:06:41 - 00:07:14 – płyta CD k. 248 w zw. z 00:49:50-01:00:39, 01:13:07-01:31:24 – płyta CD k. 113/

We wrześniu 2013 r. w imieniu płatnika składek - początkowo wnioskodawczyni, a następnie M. D. (1) nawiązali współpracę z r.pr. K. S., której przedmiotem było prowadzenie spraw klientów płatnika na etapie sądowym. /pisma K. S. k. 170, k. 236-238/

W połowie 2014 roku w imieniu płatnika składek - początkowo wnioskodawczyni, a następnie M. D. (1) nawiązali współpracę z C. G. Kancelarią Radców Prawnych sp.p., której przedmiotem było prowadzenie spraw klientów płatnika na etapie sądowym. /pismo J. G. k. 172/

W ramach powyższej funkcji wnioskodawczyni w dniu 3 lutego 2014 roku zawarła w imieniu płatnika składek (jako najemca) z firmą A (...) spółką z o.o. z siedzibą w Ł. (jako wynajmujący) umowę najmu lokalu użytkowego, na podstawie której wynajmujący oddał najemcy w najem lokal mieszczący się w budynku przy ul. (...) w Ł. na III piętrze o powierzchni 60 m kw., zaznaczony na planie stanowiącym załącznik nr 1 do tej umowy wraz z dwoma miejscami parkingowymi, oraz do użytkowania powierzchni wspólne stanowiące ciągi komunikacyjne, pomieszczenia sanitarne i socjalne o powierzchni 10 m kw. Łączna powierzchnia lokalu wynosi 70 m kw. Najemca oświadczył, że będzie prowadzić w lokalu działalność biurową. Ustalono czynsz w wysokości 1.440,00 zł miesięcznie. /umowa k. 23 akt kontroli/

Wynagrodzenie z tytułu umów zawartych przez płatnika składek z agentami miało być wypłacane po uzyskaniu efektu w postaci uzyskania przez klienta pieniędzy z tytułu dochodzonych roszczeń najczęściej odszkodowawczych. Wynagrodzenie wynosiło od 3 do 7% wyegzekwowanych pieniędzy. /zeznania prezesa zarządu zainteresowanego M. D. (1) 00:06:41 - 00:07:14 – płyta CD k. 248 w zw. z 01:13:07-01:31:24 – płyta k. 113/

Płatnik składek (...) spółka z o.o. z siedzibą w Ł. poniosła w 2013 roku stratę (koszty działalności operacyjnej) w wysokości 200,02 zł netto. /rachunek zysków i strat – k. 134, bilans na dzień 31.12.2013 r. – k. 135/

Wnioskodawczyni pozostaje od 4 września 2012 roku pod opieką lekarza ginekologa J. K.. W dniu 8 stycznia 2013 roku wnioskodawczyni zgłosiła się do lekarza będąc w 6 tygodniu ciąży, stała się niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży do końca ciąży. W okresie od dnia 15 do 18 lutego 2013 roku wnioskodawczyni przebywała w szpitalu na oddziale ginekologiczno - położniczym z rozpoznaniem ciąży w 11 tygodniu i poronienia zagrażającego. Zastosowano leczenie farmakologiczne. /dokumentacja medyczna – k. 65-84/

Wnioskodawczyni urodziła syna J. M. (2) w dniu 5 sierpnia 2013 roku. /wnioski o udzielenie urlopu wychowawczego k. 32, 24 cz. B akt osobowych wnioskodawczyni – koperta k. 165/

Zwolnienia lekarskie wystawiono z dwóch tytułów do ubezpieczenia społecznego wnioskodawczynie na okres od 8 stycznia do 4 sierpnia 2013 roku, na zasiłku macierzyńskim wnioskodawczynie przebywała w okresie od 5 sierpnia 2013 roku do 3 sierpnia 2014 roku. /zaświadczenie o wypłaconych zasiłkach z ubezpieczenia społecznego k. 138 – 139, zestawienie zaświadczeń ubezpieczonego k. 140-141, dane o zgłoszeniach ubezpieczonego k. 143, karta pracy z UŁ k. 26 cz. B akt osobowych wnioskodawczynie – koperta k. 165./

Ponadto wnioskodawczynie była od 16 grudnia 2013 roku objęta opieką lekarza ginekologa W. W.. Podczas wizyty lekarskiej w dniu 30 czerwca 2014 roku potwierdzono, że A. M. jest w 8 tygodniu ciąży. W dniu 17 lipca 2014 roku doszło u wnioskodawczynie do poronienia. /dokumentacja medyczna – k. 94-95 odwrot/

W okresie od 1 października 2014 r. do 1 stycznia 2016 r. wnioskodawczynie korzystała na Uniwersytecie (...) z urlopu wychowawczego. /pisma k. 34, 32, 24 cz. B akt osobowych wnioskodawczynie – koperta k. 165, karty k. 38, 33 cz. B akt osobowych wnioskodawczynie – koperta k. 165/

W związku z rozwojem – stopniowo od początku 2014 roku - zainteresowanej spółki, zwiększoną ilością obowiązków oraz trudnościami w prowadzeniu jej spraw, wspólnicy podjęli decyzję o pełnym zaangażowaniu się w jej działalność A. M. w ramach stosunku pracy. A. M., J. D. i w imieniu J. D. – jej mąż M. D. (1) wspólnie z doradcą podatkowym J. M. (1) ustalili wysokość wynagrodzenia wnioskodawczynie, uznając, że spółka - z uwagi na spodziewany zysk (kwoty przyszłych roszczeń, przyszłych kosztów, w oparciu o podpisane umowy, złożone pozwy w sądzie) - może ponieść taki koszt. Negocjacje trwały około miesiąca. /zeznania świadka J. M. (1) 00:19:32 - 00:27:53, 00:27:53 – 00:31:17 - płyta CD k.113, przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 00:06:41 - 00:07:14 – płyta CD k. 248 w zw. z M. D. (1) 00:49:50-01:00:39 – płyta CD k. 113/

Według zaświadczenia lekarskiego z dnia 5 maja 2014 roku wnioskodawczynie była zdolna do wykonywania pracy na stanowisku prezesa zarządu wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych./zaświadczenie lekarskie z 5.05.2014 r. – akta osobowe wnioskodawczynie – koperta k. 105 oraz k. 33 akt kontroli/

Uchwałą nr 3 z dnia 19 maja 2014 roku zgromadzenie wspólników (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. powołało pełnomocnika do zawarcia umowy z prezesem zarządu w osobie J. D., zobowiązując jednocześnie A. M. do udzielenia J. D. pełnomocnictwa do reprezentowania spółki w umowach z pracownikami. /uchwała zgromadzenia wspólników – akta osobowe wnioskodawczynie – koperta k. 105 oraz k. 25 akt kontroli/

W wykonaniu powyższej uchwały w dniu 20 maja 2014 roku A. M. udzieliła J. D. pełnomocnictwa na piśmie do reprezentowania (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. w stosunkach z pracownikami i agentami Spółki w tym w szczególności do zawierania, zmieniania i wypowiedzania umów, a także do zawarcia umowy o pracę z prezesem zarządu. /pełnomocnictwo – akta osobowe wnioskodawczynie – koperta k. 105 oraz k. 27 akt kontroli/

W dniu 9 czerwca 2014 roku pomiędzy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. reprezentowaną na podstawie uchwały zgromadzenia wspólników przez wspólniczkę J. D., a A. M. - wspólniczką, sprawującą na podstawie umowy spółki funkcję prezesa zarządu spółki w pełnym wymiarze godzin, w zadaniowym czasie pracy, została zawarta umowa o pracę na czas nieokreślony od dnia 20 czerwca 2014 r., na stanowisku prezesa zarządu, w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 14.000 zł brutto oraz premią roczną począwszy od drugiego roku obowiązywania umowy w wysokości do 5% rocznego zysku Spółki przyznawanej każdorazowo na podstawie Uchwały Wspólników. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano każdorazową siedzibę firmy i każde inne miejsce dokąd pracownik uda się służbowo. /umowa o pracę z 9.06.2014 r. – akta osobowe wnioskodawczynie – koperta k. 105 oraz k. 37-39 akt kontroli/

W umowie zaznaczono, że umowa o pracę została zawarta z uwagi na fakt, że pracownik pełni od daty rejestracji Spółki, samodzielnie, jednoosobowo nieodpłatnie funkcję Prezesa Zarządu, a także, że Spółka w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarła szereg umów z klientami, które pozwalają przyjąć, że spółka dobrze rokuje na przyszłość.

Zastrzeżono, że umowa o pracę zawarta jest na czas nieokreślony, jednakże z chwilą ewentualnego odwołania pracownika z funkcji Prezesa Zarządu w trybie KSH, wygasną warunki tej umowy w zakresie m.in. premii. /umowa o pracę z 9.06.2014 r. – akta osobowe wnioskodawczyni – koperta k. 105 oraz k. 37-39 akt kontroli/

Do obowiązków wnioskodawczyni na stanowisku prezesa zarządu należały obowiązki wynikające z KSH i umowy spółki, a w szczególności: należyte i zgodne z najlepszą wiedzą dbanie o interesy Spółki, reprezentowanie Spółki wobec pracowników, kontrahentów i innych osób trzecich, powstrzymywanie się od podejmowania działalności konkurencyjnej wobec działalności Spółki, prowadzenie bieżących spraw Spółki, zatrudnianie pracowników, zawieranie umów, zarządzanie majątkiem Spółki i jej finansami. /umowa o pracę z 9.06.2014 r. – akta osobowe wnioskodawczyni – koperta k. 105 oraz k. 37-39 akt kontroli/

W dniu 25 czerwca 2014 roku wnioskodawczyni odbyła szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przeprowadzone w formie samokształcenia przez BeHaPe – E. B.. /zaświadczenie o ukończeniu szkolenia BHP -akta osobowe wnioskodawczyni – koperta k. 105 oraz k. 35 akt kontroli/

A. M. została zgłoszona przez płatnika składek do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych tj. ubezpieczenia emerytalnego, rentowych, chorobowego

i wypadkowego oraz ubezpieczenia zdrowotnego w dniu 27 czerwca 2014 roku z pracowniczym kodem tytułu ubezpieczenia od dnia 20 czerwca 2014 roku. /zgłoszenie do ubezpieczeń (...) k. 43 akt kontroli/

W ramach zatrudnienia u płatnika składek wnioskodawczyni zawarła w imieniu płatnika składek szereg (7) umów z agentami w okresie od 3 sierpnia 2014 roku do 27 czerwca 2015 roku i za ich pośrednictwem z klientami (107) w okresie od 26 czerwca 2014 roku do 10 kwietnia 2015 roku. Umowy dotyczyły roszczeń odszkodowawczych, kwestii windykacyjnych, ustanowienia służebności przesyłu i odszkodowania za czynności przesyłu.

/rejestr zawartych umów k. 45-47, przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 00:06:41 - 00:07:14 – płyta CD k. 248 w zw. z 01:00:39-01:13:07, 01:13:07-01:31:24 – płyta CD k. 113/

Zdarzało się, że wnioskodawczyni osobiście uczestniczyła przy podpisywaniu umowy z klientem, przy rozmowach i negocjacjach z kancelariami, a także przy przekazywaniu dokumentów. /przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 00:07:14- 00:23:30– płyta CD k. 248/

Płatnik nie prowadzi wewnętrznej weryfikacji, których z klientów mogła fizycznie obsłużyć, bo procedura obsługi klientów nastawiona jest na efekt, a nie na to kto fizycznie daną sprawą się zajmuje. /przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 00:07:14- 00:23:30– płyta CD k. 248/

Wielokrotnie tzn. w jakiś 80% spraw jest tak, że zanim sprawa trafi do konkretnego profesjonalnego pełnomocnika to przechodzi ona przez 3-4 kancelarie. Zdarza się tak, że kancelaria, do której najpierw kierowana jest sprawa odmawia prowadzenia sprawy. Data przekazania uwidoczniona przez w dokumencie nie jest więc tożsama z datą faktycznego odebrania tych dokumentów ostatecznie przez kancelarię, która już docelowo zajmuje się tą sprawą. /przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 00:07:14- 00:23:30– płyta CD k. 248/

Przekazywaniem dokumentów zajmowała się wnioskodawczyni, agent obsługujący klienta, M. D. (1) lub druga współpracowniczka. /przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 00:07:14- 00:23:30– płyta CD k. 248/

Wnioskodawczyni pozostawała w zakresie wykonywania swoich obowiązków w stałym kontakcie telefonicznym z doradcą podatkowym J. M. (1). /zeznania świadka J. M. (1) 00:19:32 - 00:27:53 - płyta CD k. 113/

W dniu 8 sierpnia 2014 roku A. M. zgłosiła się do lekarza kardiologa z powodu złego samopoczucia, dolegliwości kardiologicznych. Przepisano jej leki oraz zalecono konsultację psychiatryczną z powodu zaburzeń rytmu pochodzenia psychogenego.

Wnioskodawczyni stała się niezdolna do pracy w okresie od 8 sierpnia do 24 sierpnia 2014 roku, zwolnienie wystawił lekarz kardiolog.

/dokumentacja medyczna – koperta k. 92, zwolnienia lekarskie – akta osobowe – koperta k. 105, zestawienie zaświadczeń ubezpieczonego k. 140-141/

Następnie w okresie od 25 sierpnia 2014 roku do 8 lutego 2015 roku wnioskodawczyni stała się niezdolna do pracy z powodu choroby, zwolnienia wystawił lekarz psychiatra.

W okresie od 23 marca do 17 kwietnia 2015 roku, od 20 kwietnia do 15 maja 2015 roku i od 16 maja do 3 czerwca 2015 roku wnioskodawczyni była niezdolna do pracy z powodu choroby dziecka.

W okresach od 6 do 20 października 2015 roku oraz od 22 października do 21 grudnia 2015 roku wnioskodawczyni była niezdolna do pracy z powodu choroby, zwolnienia wystawił lekarz urolog.

Kolejne zwolnienie lekarskie wystawiono na okres od 22 grudnia 2015 roku do 1 marca 2016 roku

/zwolnienia lekarskie – akta osobowe wnioskodawczyni – koperta k. 105, zaświadczenie o wypłaconych zasiłkach z ubezpieczenia społecznego k. 138 – 139, zestawienie zaświadczeń ubezpieczonego k. 140-141/

Wnioskodawczyni w dniu 10 sierpnia 2014 roku udzieliła J. D., zam. w Ł., pełnomocnictwa ogólnego do reprezentowania płatnika składek, w szczególności do prowadzenia bieżących spraw spółki, do jej reprezentowania przed wszystkimi organami, instytucjami i osobami trzecimi. Pełnomocnictwo obejmuje również prawo udzielania dalszych pełnomocnictw w zakresie w jakim pozwalają na to przepisy prawa powszechnie obowiązującego i umowa spółki. /pełnomocnictwo k. 59 akt kontroli/

Po udzieleniu powyższego pełnomocnictwa umowy z klientami i agentami w imieniu spółki zawierała J. D. /przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 00:06:41 - 00:07:14 – płyta CD k. 248 w zw. z 01:13:07-01:31:24 – płyta CD k. 113/

Od sierpnia 2014 roku kompletowaniem dokumentacji zajmował się M. D. (3), mąż wnioskodawczyni i J. D. (w tym celu wynajęła mieszkanie w Ł.). W razie potrzeby konsultowano się z kancelarią (...) czy C. i G.. /przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 00:06:41 - 00:07:14 – płyta CD k. 248 w zw. z 00:49:50-01:00:39, 01:13:07-01:31:24 – płyta CD k. 113/

W okresie wakacyjnym 2015 roku początkowo wnioskodawczyni w imieniu płatnika składek a następnie M. D. (3) prowadzili z r. pr. M. G. (1) rozmowy, w wyniku których ustalono warunki współpracy polegającej na świadczeniu przez M. G. (1) na rzecz płatnika składek usług prawnych w postaci profesjonalnego zastępstwa procesowego w sprawach sądowych (odszkodowawczych) klientów płatnika. M. G. (1) przeglądała akta kilku spraw otrzymanych od płatnika składek jednakże z uwagi na nadmiar obowiązków nie podjęła się prowadzenia spraw. /pismo M. G. (1) k. 166/

W maju 2015 r. firma płatnika składek nawiązała współpracę z adw. A. W., której przedmiotem było świadczenie pomocy prawnej. /pismo A. W. k. 179/

W sierpniu 2015 roku wnioskodawczyni w imieniu płatnika składek nawiązała współpracę z r.pr. M. G. (2), której przedmiotem było prowadzenie spraw klientów płatnika na etapie sądowym. /pismo M. G. (2) k. 168/

M. D. (3), R. S. nawiązał współpracę z r.pr. K. V., której przedmiotem było prowadzenie spraw klientów płatnika na etapie sądowym. /pismo K. V. k. 174/

W sierpniu 2015 r. wnioskodawczyni w imieniu płatnika składek, M. D. (3), J. D. nawiązali współpracę z r.pr. M. C., której przedmiotem było prowadzenie spraw wskazanych w piśmie klientów płatnika na etapie sądowym. /pismo M. C. k. 188/

W dniu 5 października 2015 roku wnioskodawczyni przebywała w szpitalu w trybie nagłym z rozpoznaniem kamicy moczowodu. Zastosowano leczenie farmakologiczne i zalecono dalsze leczenie w poradni urologicznej. Wnioskodawczyni kontynuowała leczenie urologiczne. /dokumentacja medyczna – k. 87-89/

W dniu 19 października 2015 roku wnioskodawczyni zgłosiła się do lekarza ginekologa z powodu bólów w dole brzucha, zlecono badanie USG. /dokumentacja medyczna – koperta k. 84/

Płatnik składek wypłacił skarżącej wynagrodzenie w następującej wysokości: za czerwiec 2014 roku – 4.900 zł brutto, za lipiec 2014 roku – 14.000 zł brutto, za sierpień 2014 roku – 10.531,52 zł brutto, w tym wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy). Wnioskodawczyni kwitowała odbiór wynagrodzenia własnoręcznym podpisem na listach płac. Wynagrodzenie za czerwiec było przelane wnioskodawczyni na jej rachunek bankowy, wynagrodzenie za pozostałe miesiące wnioskodawczyni otrzymywała w gotówce. /listy płac k. 45-49 akt kontroli, potwierdzenie przelewu k. 51 akt kontroli, raport kasowy k. 53 akt kontroli, zeznania prezesa zarządu zainteresowanego M. D. (1) 00:06:41 - 00:07:14 – płyta CD k. 248 w zw. z 00:49:50-01:00:39 – płyta CD k. 113/

Płatnik składek (...) spółka z o.o. z siedzibą w Ł. osiągnęła w 2014 roku przychód w wysokości 77.513,79 zł, koszty działalności operacyjnej wyniosły 13.263,30 zł, dochód netto wyniósł 10.137,49 zł. /rachunek zysków i strat – k. 132, bilans – k. 133/

W pierwszym półroczu 2015 roku spółka osiągnęła przychód w wysokości 88.652,00 zł, koszty działalności operacyjnej wyniosły 2.810,72 zł, dochód netto wyniósł 3.961,87 zł.

/rachunek zysków i strat – k. 131, bilans – k. 129-130/

W całym 2015 roku przychód spółki wyniósł 111.503,94 zł, koszty działalności operacyjnej wyniosły 82.830,61 zł, spółka poniosła stratę 84.485,12 zł. /rachunek zysków i strat – k. 203, bilans – k. 202, dodatkowe informacje k. 199-200/

W dniu 11 marca 2015 roku pomiędzy Starostą Powiatu (...) Wschodniego reprezentowanego przez Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy Ł. K. B. (zwanym urzędem), a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. reprezentowaną przez prezesa Zarządu A. M. (zwaną organizatorem), została zawarta umowa o organizowanie stażu dla osoby bezrobotnej do 30 roku życia przez okres 6 miesięcy w ramach bonu stażowego, na podstawie której organizator zorganizuje staż dla jednej osoby bezrobotnej skierowanej przez Urząd Pracy, bez nawiązania stosunku pracy, w osobie R. S., w okresie od 16 marca 2015 r. do 16 września 2015 r. na stanowisku asystenta prawnego przy ul. (...) lok. 13. W umowie zaznaczono, że organizator zapewni bezrobotnemu przez cały okres odbywania stażu opiekuna, na którego zgodnie z programem odbywania stażu wyznaczono A. M.. /umowa o zorganizowanie stażu k. 42-43, program k. 44, przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 00:23:30-00:32:40 – płyta CD k. 248, 00:06:41 - 00:07:14 – płyta CD k. 248 w zw. z 01:00:39-01:13:07, 01:31:24- 01:34:04 – płyta CD k. 113/

Stażysta zajmował się kompletowaniem dokumentów od klientów, policji, ze szpitali, od ubezpieczyciela. Gdy był komplet dokumentów wnioskodawczyni oceniała czy sprawa jest rokująca i czy można ją przekazać do Sądu. /przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 01:13:07-01:31:24 – płyta CD k. 113/

Począwszy od 2 stycznia 2016 roku wnioskodawczyni powróciła po wykorzystaniu urlopu wychowawczego do pracy na Uniwersytecie (...) na poprzednich warunkach pracy i płacy tj. za wynagrodzeniem 2.650 zł miesięcznie. /pismo k. 37 cz. B akt osobowych wnioskodawczyni – koperta k. 165/

Obecnie firma płatnika składek przynosi straty, posiada zobowiązanie wobec ZUS w wysokości 20.000 zł. Część środków została zajęta na firmowym koncie bankowym. /przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 00:23:30-00:32:40– płyta CD k. 248/

Wskutek zaburzeń związanych z brakiem bieżącej obsługi prawnej klientów i agentów podjęło decyzję o odwołaniu wnioskodawczyni z funkcji prezesa zarządu spółki, nowym prezesem zarządu została druga współniczka. /przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. 01:00:39-01:13:07 – płyta CD k. 113/

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie zgromadzonych w aktach dokumentów, zeznań świadka J. M. (1) będącego doradcą podatkowym obsługującym zainteresowaną spółkę pod względem finansowo – księgowym, a także na podstawie zeznań występującego w imieniu płatnika M. D. (1) – obecnego prezesa zarządu. Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę, a dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że jest on wystarczający by wyjaśnić sporną okoliczność – a mianowicie, czy zawarta w dniu 9 czerwca 2014 roku przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. z A. M. umowa o pracę nosi cechy pozorności i czy została podpisana jedynie dla uzyskania dodatkowego pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia w związku z niezdolnością do pracy. Sąd dał wiarę zeznaniom świadka oraz zainteresowanego, w których wskazano na realność zawartej umowy o pracę oraz faktyczne świadczenie pracy przez A. M. w ramach powyższej umowy.

Wersję zdarzeń przedstawioną przez skarżącą i zainteresowanego płatnika składek potwierdził świadek zeznający w tej sprawie - J. M. (1) będący osobą obcą dla stron postępowania, a zatem niezainteresowaną sposobem rozpoznania sporu oraz posiadającą wiedzę co do spornych okoliczności. Z zeznań świadka jasno wynika, że wnioskodawczyni w spornym okresie wykonywała obowiązki pracownicze podpisując umowy z agentami i za ich pośrednictwem także z klientami, przygotowywała całą niezbędną dokumentację celem nadania sprawie dalszego biegu za pośrednictwem współpracujących z płatnikiem kancelarii radców prawnych, pozostając w stałym kontakcie telefonicznym z J. M. (1). Zeznania świadka oraz zainteresowanego w tym zakresie wzajemnie się uzupełniają i są wiarygodne. Ponadto w toku postępowania przed organem rentowym płatnik składek przedstawił zestawienie podpisanych przez wnioskodawczynię umów, nadto współpracę z wnioskodawczynią potwierdziły osoby reprezentujące współpracujące z płatnikiem kancelarie radców prawnych. W toku postępowania przed organem rentowym przedłożono także dokumenty sporządzone przez wnioskodawczynię tj. pełnomocnictwo udzielone w dniu 10 sierpnia 2014 roku współniczce J. D. pełnomocnictwa ogólnego do reprezentowania płatnika składek, w szczególności do prowadzenia bieżących spraw spółki, do jej reprezentowania przed wszystkimi organami, instytucjami i osobami trzecimi.

Stanowisko, na jakim została zatrudniona A. M. nie było stanowiskiem nowoutworzonym, płatnik składek został wpisany do KRS w dniu 22 października 2013 roku, prezesem zarządu spółki w chwili jej zarejestrowania została wnioskodawczyni, jednakże do chwili zawarcia z nią umowy o pracę na stanowisku prezesa zarządu funkcję prezesa zarządu pełniła nieodpłatnie. Zainteresowany w sposób wiarygodny wykazał motywy podjęcia decyzji o zatrudnieniu ubezpieczonej w spornym okresie. Spółka ulegała stopniowemu rozwojowi, któremu towarzyszyły perspektywy wysokich zysków związanych z podpisanymi przez wnioskodawczynię umowami z agentami, klientami, ona jedynie posiadała w spółce też wykształcenie prawnicze. W związku z powyższym w ocenie Sądu decyzja o zatrudnieniu wnioskodawczyni na stanowisku prezesa zarządu była racjonalna i zrozumiała, zwłaszcza, że sytuacja finansowa płatnika składek (szacowany zysk) potwierdzona przez doradcę podatkowego J. M. (1) pozwalała mu na zatrudnienie pracownika w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem wynikającym z kwestionowanej umowy. Jednocześnie wnioskodawczyni była jedynym pracownikiem płatnika.

Skarżąca natomiast była osobą kompetentną do podjęcia zatrudnienia na stanowisku prezesa zarządu, gdyż dotychczas pełniła u płatnika składek funkcję prezesa zarządu nieodpłatnie, a ponadto posiada wyższe wykształcenie prawnicze, które zbieżne jest z przedmiotem działalności spółki.

Podkreślić w tym miejscu należy, że w momencie zawarcia spornej umowy o pracę wnioskodawczyni miała inne pracownicze tytuły do ubezpieczeń społecznych, a zatem nie można stronom umowy przypisać działania wyłącznie w celu uzyskania dla skarżącej tytułu do ubezpieczeń społecznych.

Ubezpieczona w momencie podjęcia zatrudnienia legitymowała się ona zaświadczeniem lekarskim o braku przeciwwskazań do podjęcia pracy na wskazanym stanowisku, problemy zdrowotne jak wynika z dokumentacji lekarskiej pojawiły się dopiero po zatrudnieniu wnioskodawczyni.

Nadto zeznania świadka i przesłuchanie działającego w imieniu płatnika M. D. (1) świadczą o tym, że pracodawca kierował pracą wnioskodawczyni, w szczególności wskazywał na konkretne bieżące zadania do realizacji i rozliczał sposób ich wykonania. Jest to istotne, jeżeli uwzględni się, że zatrudnienie pracownicze odwołuje się do staranności, a nie rezultatu.

Podkreślić również należy, że po odejściu przez wnioskodawczynię na zwolnienie lekarskie, prowadzeniem spraw płatnika składek zajęła się druga współniczka płatnika składek J. D., której stosownego pełnomocnictwa udzieliła wnioskodawczyni, oraz mąż J. D. (obecny prezes zarządu, poprzednio osoba współpracująca z płatnikiem na podstawie umowy agencyjnej). W prowadzeniu działalności gospodarczej pomagał również mąż wnioskodawczyni. Znamienna jest również okoliczność, że płatnik składek i wnioskodawczyni kontynuują sporny stosunek pracy.

W ocenie Sądu analiza zestawienia przychodów i kosztów uzyskiwanych przez płatnika składek w okresie od dnia 1 stycznia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku pozwala na stwierdzenie, że płatnika składek stać było na zatrudnienie pracownika z uposażeniem miesięcznym w wysokości wskazanej w umowie o pracę.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 963 ze zm.) pracownicy, to jest osoby fizyczne pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie zaś do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 372 ze zm.) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

W myśl art. 4 w ust 1 i 2 wskazanej wyżej ustawy zasiłkowej ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

Z kolei zgodnie z treścią art. 29 ust. 1 pkt 1 analizowanej ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego urodziła dziecko.

Natomiast, jak stanowi art. 4 w ust 1 i 2 ustawy zasiłkowej, ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (...) spółka z o.o. z siedzibą w Ł. zawarła z A. M. w dniu 9 czerwca 2014 roku umowę o pracę, która stanowiła podstawę do zastosowania w/w regulacji i przyjęcia, że A. M. podlega ubezpieczeniom. Ważność tej umowy została niesłusznie zakwestionowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Niewątpliwie bowiem sporna umowa o pracę nie została zawarta dla pozorów, jest ważna i nie ma do niej zastosowania przepis art. 83 k.c.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych przyjęło jednolicie, że o zakwalifikowaniu zatrudnienia jako czynności pracowniczych nie rozstrzygają przepisy prawa handlowego, lecz przepisy charakteryzujące stosunek pracy (por. Sąd Najwyższy w wyroku z dn. 17.12.1996 r., II UKN 37/96, OSNAPiUS 1997 nr 17, poz. 320 oraz z dn. 5.02.1997 r., II UKN 86/96, OSNAPiUS 1997 nr 20, poz. 404). Generalnie stwierdzić należy, że sam fakt wykonywania czynności i pobierania za nie wynagrodzenia nie przesądza o charakterze umowy łączącej członka zarządu ze spółką. W wyroku z dnia 6 października 2004 roku, sygn. akt I PK 488/03 (OSNP 2006 nr 1, poz. 7) Sąd Najwyższy zawarł pogląd, iż ocena, czy z członkiem zarządu spółki handlowej

została zawarta umowa o pracę przez dopuszczenie do jej wykonywania, zależy od okoliczności konkretnej sprawy w zakresie dotyczącym celów, do jakich zmierzały strony (czy zawarcie umowy nie stanowiło obejścia prawa) oraz zachowania elementów konstrukcyjnych stosunku pracy, w tym w szczególności cechy podporządkowania pracownika w procesie świadczenia pracy.

O uznaniu stosunku łączącego strony za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Zgodnie z treścią art. 22 § 1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 r. III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 r. o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

Nawiązanie stosunku pracy powoduje konsekwencje prawne nie tylko w sferze prawa pracy, ale i w innych dziedzinach prawa. Jednym z takich skutków jest prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego na wypadek ziszczenia się określonych w ustawie warunków. Skutek ten po ich spełnieniu powstaje z mocy prawa. Nie można zatem wiązać zawarcia umowy o pracę, choćby zmierzała wyłącznie do uzyskania świadczeń ubezpieczeniowych, z zamiarem obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; zdanie odrębne do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2005 r. II UK 278/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 116). Cel w postaci objęcia ubezpieczeniem społecznym i uzyskania z niego świadczeń nie jest bowiem sprzeczny z ustawą ani nie zmierza do jej obejścia, a przeciwnie - co zostało już wcześniej podniesione - jest konsekwencją uzyskania statusu pracownika.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów.

Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują łącznie następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi

a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających

z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego

i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane, jako obejście prawa.

W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 r., sygn. akt II UK 334/07, opubl. L.).

Sąd Okręgowy podziela również pogląd Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 25 stycznia 2005 r. II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), w którym to Sąd Najwyższy stwierdza, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

Nadto nadmienić należy, że w niniejszej sprawie to na organie rentowym spoczywał ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli, a więc, że nie miały zamiaru wywołania żadnych skutków prawnych, gdyż pracownik nie podjął wykonywania pracy, a pracodawca świadczenia tego nie przyjmował. Z tych bowiem faktów organ rentowy wywodzi skutki prawne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 r., I UK 269/2006, LEX nr 328015).

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (Lex nr 590241), że o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 (Lex nr 619658) wskazano, że umowa o pracę jest zawarta dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, że nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm.) wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa.

W świetle poczynionych w rozpoznawanej sprawie ustaleń faktycznych nie można mówić o pozorności oświadczeń woli w zawarciu umowy o pracę. Postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że A. M. pracę podjęła i ją świadczyła, a pracodawca – świadczenie to przyjmował, płacąc umówione wynagrodzenie. Wnioskodawczyni wykonywała w spornym okresie pracę u płatnika składek. Zajmowała się m.in. zawieraniem w imieniu płatnika umów z agentami i za ich pośrednictwem klientami dotyczących roszczeń odszkodowawczych, kwestii windykacyjnych, ustanowienia służebności przesyłu i odszkodowania za czynności przesyłu. Zdarzało się, że wnioskodawczyni osobiście uczestniczyła przy podpisywaniu umowy z klientem, przy rozmowach i negocjacjach z kancelariami, a także przy przekazywaniu dokumentów. Zajmowała się także przekazywaniem dokumentów współpracującym ze spółką kancelariom radców prawnych, te czynności wykonywali też agent obsługujący klienta, M. D. (1) lub druga współniczka. Powyższe zostało

potwierdzone przez świadka – doradcę podatkowego obsługującego pod względem księgowo-finansowym płatnika składek, a także występującego w imieniu płatnika składek obecnego prezesa zarządu. Zakres wykonywanych przez wnioskodawczynię obowiązków w spornym okresie potwierdza również materiał dowodowy w postaci chociażby zestawienia zawartych przez nią w imieniu płatnika umów, pism współpracujących z płatnikiem kancelarii radców prawnych wskazujących konkretne sprawy, które zostały przekazane przez płatnika. Po odejściu ubezpieczonej na zwolnienie lekarskie jej obowiązki przejęła druga wspólniczka posiadająca stosowne pełnomocnictwo udzielone przez wnioskodawczynię, M. D. (1), pomocy udzielał także mąż wnioskodawczyni. Wskutek zaburzeń związanych z brakiem bieżącej obsługi prawnej klientów i agentów podjęło decyzję o odwołaniu wnioskodawczyni z funkcji prezesa zarządu spółki, nowym prezesem zarządu została druga wspólniczka. A zatem A. M. faktycznie świadczyła pracę, w połowie wymiaru czasu pracy, na rzecz płatnika składek, co w ocenie Sądu jest jak najbardziej wiarygodne i zostało w toku postępowania

W ocenie Sądu należycie zostały wyjaśnione i uprawdopodobnione motywy związane z zatrudnieniem wnioskodawczyni. Nieuzasadniony jest zatem zarzut organu rentowego, że płatnik składek nie miał potrzeby gospodarczej zatrudnienia pracownika na stanowisku, jakie powierzono ubezpieczonej. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. zatrudnił wnioskodawczynię, ponieważ pełniąc funkcję prezesa zarządu w rozwijającej się spółce (firmie płatnika) wykazywała zaangażowanie mające wyraz w szeregu zawartych w imieniu płatnika umów.

A. M. miała potrzebne kwalifikacje do zatrudnienia jej na stanowisku prezesa zarządu, zajęcia się bieżącą obsługą płatnika, zawierania w imieniu płatnika umów, gdyż była już we wcześniejszym okresie pełniła funkcję prezesa zarządu nieodpłatnie, nadto posiadała stosowne wykształcenie.

Jednocześnie ustalone okoliczności faktyczne sprawy uprawniają Sąd do oceny wynagrodzenia określonego w zawartej umowie o pracę. Zgodnie z art. 78 k.p. wynagrodzenie za pracę powinno być tak ustalone, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy.

Otrzymywana przez skarżącą kwota wynagrodzenia 14.000,00 zł brutto, biorąc pod uwagę zakres wykonywanych czynności, a także posiadane przez nią doświadczenie, nie może być uznana za wygórowaną, płatnika składek było stać na zatrudnienie pracownika z takim wynagrodzeniem.

W toku postępowania ustalono, że wnioskodawczyni w momencie zawarcia umowy o pracę, nie wiedziała o problemach zdrowotnych, które ją dotknęły dopiero po zawarciu umowy o pracę. Ponadto wnioskodawczyni otrzymała zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy.

W ocenie Sądu także fakt, że wnioskodawczyni w momencie podpisania kwestionowanej umowy o pracę miała dwa tytuły do ubezpieczeń społecznych, potwierdza brak pozorności zawartej umowy. Zarzut czyniony przez organ rentowy, iż celem stron było uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z powyższym jest zdaniem Sądu całkowicie chybiony.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 listopada 2004 roku (sygn. akt I PK 42/04, OSNP 2005, nr 14, poz. 209) stwierdził, że „czynności mające na celu obejście ustawy (in freudem legis) zawierają jedynie pozór zgodności z ustawą. Czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, która z punktu widzenia formalnego (pozornie) nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości (w znaczeniu materialnym) zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez nią zakazane. Chodzi tu zatem o wywołanie skutku sprzecznego z prawem” (podobnie również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 roku, II UK 141/04, OSNP 2005, nr 15, poz. 235; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05).

Zawierając umowy o pracę strony kierują się różnymi motywami indywidualnymi, które należy odróżnić od causa czynności prawnej (typowego celu czynności prawnej). Między innymi, jak wskazał Sąd Najwyższy, zawarcie umowy o pracę, choćby zmierzało do uzyskania kredytu bankowego, nie jest obejściem ustawy (zob. powołany wyżej wyrok z

25 listopada 2004 roku, I PK 42/04, wyrok Sądu Najwyższego z 9 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05). Podobnie takiego zarzutu nie można postawić umowie o pracę nienaruszającej art. 22 k.p., nawet gdy jej cel dyktowany był wyłącznie chęcią uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego (zob. powołany wyżej wyrok z 25 listopada 2004 roku, I PK 42/04, wyrok Sądu Najwyższego z 9 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05). W szczególności trudno uznać, że dążenie kobiety ciężarnej do uzyskania takiej ochrony jest sprzeczne z prawem. Przeciwnie jest to zachowanie rozsądne i uzasadnione zarówno z osobistego, jak i społecznego punktu widzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05).

Podkreślić należy ponownie, że najistotniejsze na gruncie niniejszej sprawy jest to, że skarżąca faktycznie wykonywała pracę na rzecz płatnika składek po podpisaniu umowy o pracę, a pracodawca przyjmował od wnioskodawczynie świadczoną na jego rzecz przez odwołującą pracę i wypłacał jej za to umówione wynagrodzenie.

Wskazać także trzeba, że odwołująca wykazała, że praca była przez nią świadczona na warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p. tj. w warunkach podporządkowania pracodawcy, albowiem jak wykazano pracodawca kierował pracą wnioskodawczynie wskazywał, bowiem na konkretne bieżące zadania do realizacji.

Na mocy art. 83 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących m.in. zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i przebiegu ubezpieczeń, a zatem ma prawo do kwestionowania podstaw ubezpieczenia w tym umów o pracę, jako że rodzą one skutki w dziedzinie ubezpieczeń społecznych.

Jednak w takiej sytuacji to na organie rentowym spoczywa obowiązek udowodnienia pozorności umowy lub jej sprzeczności z zasadami współzycia społecznego, w myśl art. 6 k.c. Stanowisko takie zajął także Sąd Najwyższy np. w wyroku z dnia 15 lutego 2007 r., I UK 269/06, OSNP 2008 nr 5-6, poz. 78, w którym stwierdził, iż na organie rentowym, który przyjął zgłoszenie do ubezpieczenia pracowniczego i nie kwestionował tytułu tego zgłoszenia oraz przyjmował składki, spoczywa ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli.

Zdaniem Sądu organ rentowy w żaden sposób nie udowodnił, iż zakwestionowana przez niego umowa o pracę miała charakter pozorny, czy była sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie tylko potwierdził fakt wykonywania przez ubezpieczoną pracy na rzecz płatnika, ale wykluczył pozorny charakter zatrudnienia.

Uwzględniając poglądy Sądu Najwyższego wyrażone w przytoczonych orzeczeniach, należy uznać, że w sytuacji gdy wolą stron zawierających umowę o pracę było nawiązanie stosunku pracy i doszło do faktycznego świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu jej stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego (np. choroby, ciąży), nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję stwierdzając, że A. M. od dnia 20 czerwca 2014 roku podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik (...) spółki z o.o. z siedzibą w Ł..

W przedmiocie kosztów Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z § 11 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

K.P.